

ACC. N:R M. 16516: 1-87.

Landskap: *Skåne* Upptecknare: *Gunn Cervin*
Härad: _____ Berättare: *Hankar Kihlin, f. Esplan-*
Socken: *Lunds stad* Berättarens yrke: *fru warden 16 A, Lund*
Uppteckningsår: *1966* Född år *1898* i *Lund*

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Stadstraditioner I s. 1-87.

LuF 126

M.16485.

Ifylles av uppgiftslämnaren

Berättarens namn: ERIK SVENSSON
" födelseår: 1889
" födelseort: LUND
" yrke: GIUTARE

Makes/makas namn: OLGA OLSSON
" födelseår: 1890
" uppväxtort: LUND
" yrke: SÖMMERSKA

Faders namn: NILS SVENSSON
" födelseår: 1862
" uppväxtort: LUND
" yrke i staden: ÅKARE
" yrke före ev. in-
flyttning till staden: _____

Moders namn: ANNA JONSSON
" födelseår: 1862
" uppväxtort: VALLKÄRRA
" yrke i staden: _____
" yrke före ev. in-
flyttning till staden: _____

Farföräldrars yrke: TIMMERMAN
Morföräldrars yrke: LANTBRUKARE
Antal syskon: 5 2 HALVSYSKON

M.16516.

Ifylles av uppgiftslämnaren

Berättarens namn: Hulda Nihlén
" födelseår: 17/10 1898
" födelseort: Lund
" yrke: Tru (bagerska)

Makes/makas namn: Arvid Nihlén
" födelseår: 10/8 1898
" uppväxtort: Trelleborg
" yrke: Fackligt skötare

Faders namn: Aulan Larsson
" födelseår: 1876
" uppväxtort: Lund
" yrke i staden: Glasmästare
" yrke före ev. inflyttning till staden: _____

Moders namn: Anna Hansson
" födelseår: 1883
" uppväxtort: Växjö
" yrke i staden: Tru
" yrke före ev. inflyttning till staden: Bagerska

Farföräldrars yrke: _____

Morföräldrars yrke: _____

Antal syskon: 7

Var hade glasmästeriförelse, egen förelse. Den låg i Östra
Kärleksgatan 7 och sedan på Östra Kärleksgatan 5. Jag flyt-
tade som barn upp från Trädgårdsgatan till Kärleksgatan. Jag
hade gått ett år i skolan där. Sedan bodde vi där så länge att
jag blev springflicka i ett bageri över i Kärleksgatan,
där som Danska wienerbrödbageriet ligger, Kerstin Anderssons
helt del. Där var jag till jag fylld femton år. Sedan minns
jag att vi flyttade ner till Västra Kärleksgatan i Videllska fastig-
heten. Så hade vi affär där. Vi flyttade affär och allting. Han var
glasmästare alltid. Lärman finns ännu i stan. Sina bröder ha-
den, det är Larssons glasmästeri. Var trivdes med det. Han var
en affärsmaniska ut i fingerlapparna. På den tiden på Jönköp-
s de de ju själv, så vi hade ju Jönköp och allting. Så det var
Både Lärmanramning och Jönköp och allt, och så var det
byggen, som de byggde på den tiden. Han hade rätt många som
arbetade hos sig. Han började nog arbeta vid juletiden och se-
dan höll han på så länge det behövdes. Det var inte så nog-
da, att de stängde klacken sex och sade: "Nu kan vi inte

Sätta i en ruta," utan då tog de det, om de ringade eller hur
de gjorde. För jag minns att vi hade telefon, när man var
barn, fast det var ju lite ovanligt på den tiden. Affären
var öppen hela dagen. Då hade jag en äldre syster, som var
en fem- sex år äldre än jag, som skötte affären. Det var på
hela året. Då var det inte semesterstängt. Det var ^{bara} på sön-
dagarna. På den tiden fanns ju Björredstället, på det
var utfärd till Björred, med hela familjen. Så vet jag att
om måndagarna gick de till Solbets Park, mor och vi barn,
med en stor korg med kaffe och mat. Sedan kom far ut där
på kvällen, då hade vi sill och potatis. Det var barnfest
då inte. Ett redskap, som far hade, och som jag särskilt minns
var den stora sägen, som de använde att piga fisker med. Den
minns jag särskilt för den var jag på eftermiddag och prova-
de på. Var lyckade bra på rörelsen. Jag vet aldrig att vi
ju något var led någon väd. Att det var jul och påsk
så hade vi alltid ett stort kalas hemma för de anställda.
Och alltid hade vi julgranoplundring för barnen. Jag säger

alltid, att vi var bland dem, som var de friska, som hade grammofofon med den här stora tratten. Och alltid köpte jag skivor, han var så hemskt glad bjäta för musik. Den grammofofonen minns jag vi hade till vi var stora. Jag vet aldrig att vi behövde någonting så. Jag vet inte om han uppskattade sina arbetare vid föreläsningar och så. Jag tror inte att de gjorde det för den tiden.

Han hade inget arbete utan hemmet. Han gick hjälpen till i affären och så. Vi var ju ändå på en sjukhus. Där var skold hus. Han skötte barnen bjäta, och så var det min stora syssla som hjälpte till. Men annars så tror jag, att det fanns kvinnor som förtärsarbetade. De gick mycket till fabriken. Han var lindgarnfabriken. Det hette Bohms för den tiden. Det var så vanligt att arbetarlustar arbetade i den mån de kunde. Så hade ju Salanders mycket kvinnlig arbetskraft. Det var många som var fattiga som arbetade. De arbetade mest för behovets skull. Jag vet, att jag hade bjäta en släkting och han var mycket arbetslös, och så fört det var någonting, så

kom de hem till oss, för de hade faktiskt inte så att de blev
mätta. Jag vet att fester gick ut och Lovklade, stod över
Svättbälgan hos folk, alltid, alltid. Så det betecknades nog. Jag
vet att folk nerifrån Trädgårdsgatan gick och hämtade kal i
spannviss, köpte en spanna kal att elda med, och trämm i snis
kunder. Så slut som det var det, så att de inte kunde köpa mer
än efter hand, som de fick en autoring. Så de handlade efter
hand som pengarna kom. Sedan när den spannen tog slut, så
var det till att handla en spanna till, om man hade pengar.
Då nere hos snisfalket prulats i de snis körtären. Jag kan
tillägga att dessa kunder som kom så, de kom från fängelset
i Malmö. Då satt fingarna och spinkade på sina pinnar,
gjorde som ett larm, och det köpte affärerum. "En lunt spin-
kon" kallade de det för. Jag minns att hos Nilssons, det var
vid min fasters gård i Trädgårdsgatan, köpte de stenkul i
keppor. Jag var ofta där hos mina kusiner och lekade på gården.
Då vet jag att frun köpte där en påsen där ligger kal. Han
hade kal ute på gården i ett skjut. Men det var ju inte mer

än till att lägga in ett par gånger.

Jag spåte ~~spåte~~ blev springflicka, för jag skulle förtäta
att ta, men jag ville inte. Så hade jag en moster, som spåte
var konditor och hon stannade kvar över där vi nu bodde
det var minnas fyra på Rindensgatan, hon hade gått där in
och pratat och då hade hon sagt att hon skulle ta en
flicka till att gå ärendet. "Ja, då vet jag en. Jag har en
släkting till mig och hon vill så gärna arbeta." sade min
moster. Så jag började därinne. Jag hade fem kronor i månaden.
Då var jag väl fjorton år. Jag var så riktigt när jag gick in
till min mor med femkronan. Sedan var jag där ett par
tre år, och sedan var jag borta i Sigtuna ett tag. Sedan bör-
jade jag där som bagare igen. Då började viätta och till
på till en kasse på krallen. Jag vet ibland när man gick
på kassan, för tioöre ju, man hade fått drickspengar när man
gick med kramar och så, då fick jag vara för klockan för.
Hon pengarna som jag tjänade, dem fick jag spåte behålla, jag
hade ju spåte tjänat dem. Jag var så riktigt för min

Genkrona. Annars så arbetade de inte alls som barn. Jag
tror inte här fanns något direkt för oss barn. Men kvinnan
fick vi hjälpa till. Det fick både jag och minna bröder.
Det var fem pojkar. De berättade ofta gelwel till mor för
öre, och diskade, "Du får två om du diskar", kunde mor
 säga. Så de diskade och gjorde så fint så. Det gjorde vi med
jämna mellanrum. Och så fick vi passa vrandra, syssla

Spana på Kärhusgatan, det lilla där radioaffären är var
precis som det är nu. Men kvinnan den är inte riktigt så,
för att där var en stor port, inkörsport. Sedan var där en
ingång med trappa mitt på huset, det är det inte nu. Då
hade vi affär där i ett rum och sedan hade vi tre rum till.
Sedan var där en stor grund, jättestor gård innanför. Jag vet
inte när husen var byggda, men de var gamla. Det såg man
när man var uppe på takvinden. Det var så där med bjäl-
kar och så. Jag var så rädd för att gå upp på vinden. Jag
känner inte heller till byggnadsläran. Han som ridde om

det där vi bodde hette Rins Hammar. Det på likadant så
under hela den tid som jag bodde där. De gjorde inte alls någ-
ra reparationer eller förändringar. Där var t. o. m. i samma
förslugen, mestadest där vi hade affär en som fru Lindkvist
och som sålde gamla begagnade kläder på den tiden. De
sålde begagnade kläder till henne och sedan sålde hon det i sin
butik igen. Hon hade två flickor och de gick i läroverk, så de
använde nog inte de tygde kläderna. Men dem sålde hon igen
till fattiga människor. Det vet jag, vi var så nyfikna, där var
många som handlade där både dyra kläder och allting. Vi
flyttade därifrån för att vi skulle ha större plats. Det blev större
efter hand som vi flyttade. Vad vi betalade i hyra vet jag inte.
Det har jag ingen aning om. Men det brukade mest vara
8-10 kronor i månaden för en tvårumstagenhet. Jag tror att
på Trädgårdsgatan betalades det 144 kronor om året. Det var
två rum och kök. Men det var ju dåligt, för där fanns ju
inget vatten och avlopp i köket. Jag kommer så väl ihåg det
för det var exakt som Hammar som föräldrarna gick och tänne.

de pengarna till. Det var en Rym, som hade frösligheterna på den tiden. Alla de husen som ligger här nere, det var en som hette Rym, som byggde det och sedan så kom det till att heta Rymhusen. Alla dessa husen kallades för industrihus. De byggdes till arbetarna när dessa fabriker kom till, Armaturen, Karl Schubergs, Bindgarn och allt det. Det kallades för industrihus från början, alla de små husen där i nya stan som de säger. De blev uppbyggda till arbetarna från början. Det var ju s. k. den fattigare befolkningen som bodde där nere, och så judarna, som kom hit till Lund. Där så många där runt omkring 1903 i Trädgårdsgatan. Det var deras boplatser här runt om Trädgårdsgatan och Långgatan. Det var för att det var tilligt och så var det stora familjer i regel där också. Det var polska judar från Polen som kom hit här och bosatte sig här. Så länge som judarna blev som mest här nere, så kom det ju att kallas för Judeen. Det kallade de ju hela detta för Staden eller Judeen, för det var ju egentligen den fattiga befolkningen från början som kom hit.

Vi hade tre rum för båda släkten. Det var det rummet där far och mor sov och alltid den minste eller de två min-
ste och så hade vi andra ett rum och så var det fjurrum-
met. På Rindögatan 5 hade vi förstås fyra rum, för då
hade vi det som vi hade kulkken i och det kallade far för kon-
soll. Där hade vi telefon och sådant. Fjurrummet det var fint
jag. Det skulle stå, som de säger, till jul. Där vi inte varje dag.
Vi åt i rummet, både i rummet fem och sex, för där var egent-
ligen inte så att man kunde sitta i köket. Köket var nog stort,
men det var inte lämpat till att äta i. Så där åt vi alltid i
rummet. Det gjorde vi på Västra Rindögatan också. Där hade
vi också ett rum och ett kök. Där bodde vi i hela familjen
nästan, alltså där Skandiahuset ligger nu mot Rindögatan.
Där var en villhandlare Kulles och korgmakare Pettersson, de
hade vi vid ena sidan, sedan hade vi lägenheten och sedan ha-
de vi affären och så hade vi verkstad över hela. Så där hade vi
rum för båda sidor om ingången. När vi fick gäster var vi
i fjurrummet eller i hela huset om det behövdes. Vi hade rätt

si stor släkt. De äldre barnen sova inte i samma rum som
mor och far. Det var bara de små, de som var minst. Vi blev
des bra, vi var aldrig missbelidna med någon. Vi hade
minnsann rätt på bygget skall jag säga. Det var som man tän-
ker sig, bokhyllor och bord och stolar och bänkar och bokskåp och
allt möjligt. Vi hade alltid på rent och byggt på. På golven ha-
de vi korkmattor gelus mattor ju. I köket och ett rum tror jag
vi hade hemvävda mattor. Sedan hade vi mattor i de andra rum-
men också. Vad de var för några vel jag inte precis, men
det var köpta mattor. Stöblerna hade de väl skaffat efter hand,
för de började ju inte med så stort. Så de hade väl köpt dem
efter hand som de behövde dem. De var färdigköpta. De hade inte
tid att snickra själv. Jag vet inte om där var några möbler som
var köpta begagnade eller på auktion. Jag tror inte de hade på
mycket auktion på den tiden. Jag skall säga, att de möbler folk
hade, dem behöll de. Tecken hade vi gott om. Så fort han gick
in en tavla, som han tyckte om, så tog han hem den. Sedan
hade han dem hemma och sedan när det var en spekulant

si såldes han dem. Han var en tavelkinnare, så det hade vi alltid gott om. Det var mycket afjernaingar. Augörande sandning på golven, så fanns det något som hette tavelles på gården. Där sandades och tades curis en gång i veckan ungefär på fredagen. Det var mycket nog att det skulle vara pulvret och smyggt. Loh med att golvet var mycketat så slog man på lite blöt sand, innan det hann torka och så lade man ut nyttigt curis, hackad curis. Det var ju att man skulle hålla rent, och så tuktade det friskt och gott. Sen det var i de små bostäderna i Nödens kvarter. Sen vi hade det på Rindögatan också. Vi skulle törs över gården och ner i en källare. Det var väldigt stor fin plats därnere. Det var kolgräs så att det skulle hållas i ordning med sand. Lure i Lagenheten sandade inte vi. Jag tror inte att man gjorde det i städerna. Vi gjorde det i alla fall aldrig. Det var nog mest om de hade Stort kök och sådan här tegel på golvet eller om de hade jordslumpade golv. Då brukade de ju, men det var ju mycket sällan i städerna,

det skulle vara i gamla tids. Då hade den en som körde omkring och sålde sand. Det sålde han i litersvis eller i kyggen. Jag vet att de köpte en kygga för sex öre. Så köpte ^{de} en rustad ene för fem-tio öre. Så denna mannen han körde omkring med sin härra. Han körde till Lomma och hämtade sanden. Han hade en häst och vagn. Sedan körde han omkring med en dragkärra inne i stan. Så skrek han: "Löp sand!" Han sade inte att han skulle sälja sand, utan han sade: "Löp sand!" Han bodde bodsa i Preussagatan, snett emot där Rindögarn han varit. Där hade de ett litet hus. Andra hem var usg i slit med vält, de som hade arbete och som hade det bra så kallat. Jag får säga att folk var väldigt rena på den tiden. De skurade och gnedde och de köpte för fem öre såpa och så skurade de ketsjgloet. De hade ju mycket med trängsel på den tiden. Jag kommer inte ihåg när kortsmakor kom i bruk. Men jag minns att vi hade det på Rindögatan. Om det låg där när vi kom dit, eller det var inlagt när vi kom, minns jag inte. Det var där som minn broder gick för-

En gård för två år. Det var omkring 1906-07. När och för
hade ett alldeles vanligt bord, som de var mycket stolta för. De
hade de en kakelugn med glasöronar. Detta vet jag särskilt,
att de satte likaså lite värde på. Så hade vi hängelampor
då. Det var inte elektriskt ljus för den tiden. Det var fina hänge-
lampor med ljus i och glasprismor. Och så hade vi vita träd-
gardiner. Så hade de för mycket krukväxter i fönstren för den
tiden. Lagenheten eldades i kokspisar och spisar med ved och
kol. Trummen hade vi pottugnar. En jag. Det är sådana här
kakelugnar som står i hörnen ibland. De kallas för pottugnar
för skinka. Det är nog lite danskt. Ordet "pott-" kommer an-
tagligen från att stenarna blev murade och så var det kakel-
stenar, och här var någonstans som hette pottmakare för den ti-
den och som kunde laga. Jag tror att det har kommit den vä-
gen. Då eldade de den ungefär som en öppen spis. Man satte
in vedtraden och tände på. Det var om man inte hade spis
framför. Men om man använde spis också, så eldade man
i spisen med ett rör in och så värmden den öppna kakel-

ugnen. Så kall den värmen. Sen de kunde också ha kanelugnen till hjälp. Det var vid vissa tillfällen, som de eldade liksom en brasa. Då var där skjoldbär som man kunde skjuta för, där var liksom två stycken. Så hade man gärna liksom ett gallor fram för luckorna, så att inte glöderna skulle falla ner. Det var alltså att de satte in en sådan spis i fönstret. Jag vet att vi eldade brasa, i synnerhet en jularna. Då eldade vi med Björkved och så ställde man dem rakat upp. Sen det ansågs att man hade bättre behållning av det genom att fylla en spis framför. Kekspsisen var en sådan där svart gjuten spis med ringar. Så var där en sådan där reservoar, vattenbehållaren, vid sidan. Så fyllde man den med vatten, så hade man varmt vatten, diskvatten i alla fall. Det var så nog med att den inte var torr. Kekspsisen eldade de mycket i. Jag vet vi eldade liksom alltid. Det hörde till.

Vi äro egentligen ramma mat som du. Sen tänker sig kaka-mat, som de sade, saffran och örter och bruna bönor och

allting, fisk och köttbullar och kalsops. Precis som man tan-
ker sig nu. Det fanns ju inte burkmat på den tiden, utan
allting var rejäl mat ju. Något gott som jag minns var s.k.
"pumpensmörgåsar". De tog ett pund bröd och på skivor man
skivade så långt brödet räckte, och så långa som skivorna blev,
så mycket fisk man smör på, och ibland fisk man kanske
mer på med. Så åt man hela den smörgåsen. På den tiden
fanns väl inte margarin. Jag vet aldrig att vi som barn åt
margarin, utan det var rejält smör och så då gärna lite pålägg
till. Jag vet att man kallade fint pöcker på. Det tyckte man
om. Så fick vi liksom på smörgåsar och siraps och kanning
det minns jag också vi hade. Det var inte så vanligt med
köttsallag då. Kanske att vi hade ost ibland. Jag tror inte
att det var kött på den tiden att man skulle ha ärtsoppa
varje torsdag, utan det var potatis och ärtor, rejäl husmanns-
kost. Så tror jag att det äts mycket sill och potatis. Vi drack
mycket mjölk och så drucka. Vi hade s.k. dricksblandning
också, men jag har aldrig kunnat dricka det. Men jag vet

att ju tyckte mycket om drickatrandning. Dricka tyckte vi all-
tid i familjens kunnor. Jag tror nästan att vi hade hästkött. Jag
tror att det lagades kalops på det. Så fanns det något flött
som hette hästflött. Jag tror att det bestod av öre och kött.
Det var en hästhandlare som hette Björklunds, fru Björklund,
som sålde och maken där var polis. Den butik som finns än i
hallen. Den affären har varit ämningsställe sedan 1894. Häst-
flöttet användes för att det var kanske dyrt med smör, så
hade man det till köttet, när man stekte något. Men det stek-
nade aldrig, det blev lite mjukt. Det var väl ganska gult. Ob-
tygligt flött hade vi mycket på smörgåsar, grovt bröd och så
sall. De smälte isbra, hemmasmält. Det åt vi mycket. Så skulle
jag tro, att det lagades köttbullar också av hästkött. Jag vet
att de hade en liten köttkvarn hemma, och där var väl lite
fläsk, som maldes till köttet. Men annars så var inte hästkött
så modernt då. Särskilt de äldre hade en avog stämning mot
hästkött och det går tillbaka till gamla tider. Det är inte nå-
gon religiös bakgrund till det, utan en häst var då ingen

sen ville ha sig för att slakta. Utan det var födeln eller skarp-
rättern, sen de sade, sen gjorde det, och den han var avskydd
av alla människor. Och då följde det med, att hästen var
för fattig och vis ett oroligt djur. Kor och får hade både mjölk
och lever. De var på julfesten i mjölk. Sen jag tror att mjölk-
na så gott som skänktes bort, därför att ingen ville ha det.
Här fanns slaktare som hette Rinkes i Långsgatan och jag
tror att de tog tio öre styck, och då fick de en hel paket
med mjölk, därför att det var inte eftertraktat, men det
skulle likaså användas. Så för jag säga att samma slakteri-
firma den hade något som de sa "finkor". Det var det gryn-
ga, det som blev kvar efter isteromjällningen. Det såldes och
det lämnades mycket billigt och det brukade vara barn, som kom
och köpte till sin hem och de kunde få en hel paket för tio
öre. Det hade man bland stekta potatis. Det var så gott. Det
kommer jag väl ihåg att vi åt med mor. Vi varnade det och
ät. Så smakade det ju av kryddor, timjan och peppar och
salt. Det var ungefär som vi säger pyttipanna. jag tror

att där var mycket välsignelse med det. Jag tror inte att
det fanns någon mat, som man kände allmän nödvärn enast
De tog nog bäckrent enast allt som bjöts. De åt mycket blod-
mat, blod vispade till plättar och allt sådant, och rågnigäl
och blod och sådant, det vet jag att vi hade mycket. För
tyckte att det var så roligt när hon fick fast i blod, och så
rågnigäl, så bakade hon plättar av det, och så lungen till. Så
hade man ju alltid stenkakor som barn, jäsna pannkakor
som de säger. Vi var så glada för det och så munker. Det var
samma sorts deg, men vi bakades det i ett munkjärn i stället
När det skulle helas vara nere i fjällen i spisen. Det var små
skålar som degen hällades i och sedan skulle det smetas mer
i värmen för att det skulle bli riktigt gräddat. Stenkakorna
bakades också i ett järn, precis som plättar. Det jäste ju så
att det blev tjockt, och så fick man inte röra i smeten, utan
man skulle ta så nått vid sidan och tagga på järnet. Så baka-
des ju det på där, och så vände man det om. Så åt man
lungen till. Det var särskilt en dag, det var stenkaketidag.

vid påskan, då skulle man ha skinkor liksom de har råff-
lor nu. Fick åt vi mycket. Vi hade korst och sill och mak-
rill och spätta minns jag. Vi hade mycket med kokta
spätta och persiljesås. Det tyckte vi var så gott allihopa.
Så hade vi stekt sill och kokt sill och sillaspöpa. Det var
på Trälleborgssill. Den var ju stor och fet ju. Då kokte man
sillaspöpa. Må fick vi inte som barn. Vi fick inte lov för
nuor att ha ät i pannor och grytor. Hon var från Väster och
där var så mycket smår. Hon tyckte att det liknade smår.
All sorts fisk smår, men inte ät, för hon hade sett så
mycket smår stäppa i Småland ju. Grönaker åt vi mycket.
Vi hade själv kokat på den tiden. Det var morötter och det
var all sorts. Sål. Spenat hade vi mycket där hemma och
syror och skärbrädd. Hon sallade alltid ner stora krus.
Det skav hon i små skivor och så sallade hon ner det och så
hade hon det i styckningar på vintern. Tomater var det nog
inte på den tiden. Jag minns att när jag var 16-17 år då
kunde jag inte äta tomater. Men jag skulle tro att det fanns

Sommarer tidigare. Jag skulle tro att det fanns redan 1905-06.
Apelsiner och syltfrukter köpte man ju när det fanns. Men det
fanns ju nästan bara till jul. Annars så fanns det ju Gikar
och strölar och nätter och allting till julen. Men som sagt, det
var ju en julsk. Man fick det ju inte på sommaren, så som
nu. Vi handlade nog mest körs över gatan milkenst Gem-
man. Albin Perssons hette det på den tiden. Det var stort
så att skinkor körde in på gården. Jag minns Pabys instilut
körde alltid det. Och på den tiden hade deras pojkar röd
revärs på byxor och sadelt, och vi såg ju ofta som barn och så
på nu dessa Hackers pojkar körde in. Tätt handlade vi säkert
hos Bengtssons nypor i Skomakaregatan. Så handlade han ju på
torget. Världslagad mat fanns inte då. Men bakade mycket
själv. Det enda man kunde köpa färdigt var pådmattan knack-
murrar. Man fick tre för pengarna tre. Det var två dagar i
veckan, tisdagar och torsdagar som de korrarna var s. k.
nya och då fick man tre för pengarna tre, annars kostade
de två öre styck. Det köptes i bakeriet. De var ~~mycket~~ härliga

när de var nya gervisar. Jag vill minnas att Tinks hade en gammal man, som gick omkring med ett liåg och där hade han sin kaffstället och den tånnade han i affärsen. Han hade vanlig bakugn i vår kökspis. Först till påsdagarna så bakade han ju vetebröd. Det gjorde han varje söndag. Så kom där ju många affärsvännar till fru, och alla skulle ju ha kaffe och en god klut, så där bakades. Så bakade han smörbröd. Jag minns särskilt att han bakade en liten rund kaka med mandlar, gervisar som drömmar och så mandelkorpor. Det fanns ju inga kakor som moro och hennes vetebröd... Så bakade han fint bröd och sidant. Det gjorde han mycket. Det likade den drygan på något vis. Vi byggde aldrig ett hemma. Det köptes färdigt. Så var det det här byggnadsköpet. Vi skakade inte i heller. Hems och kammer hade vi inte på den tiden. Men vi har haft det sedan under krigstiden, men inte på den tiden, när vi var barn. Det hade inte fru vid till. Så när man bodde så inne på Hålsögårdarna, där fick man inte ha det. Fast vi hade ju beloni. Den låg till mer vid Parn-

tesen. Där hade vi vår koloni precis. Det var andra kolonien
från Englanden, där den automaten ligger. Den hade vi länge.
Vi var rätt så gamla, när vi slutade med den. Där fick de
inte ha kaminer eller någonting. Vi var bara två när de börja-
de med den. Den lunden var för över fönster så sedan reser-
verad till en skola, men så blev det till Hudenbäcksskolan. Där
odlade vi grönsaker mest men blommor med. Det var potatis
och rödbetor och morötter och gurkor och bruna bönor och sand-
bönor. Så hade vi "salvändare" eller salstrar som det heter.
Så äpplen och päron och pyroner. Jag tror nästan att det vanti-
gaste i vårt hem var att vi kokte maten. Det blev liksom dry-
gare genom att de kokte maten. Några särskilda hushållsred-
skap kommer jag inte ihåg. Då hade de inte maskiner på
den tiden. De fick allt göras för hand ju. De vanliga red-
skapen var som man tänker sig att de har nu precis, skovar
och vispar och potatisstäl och allt sådant som finns ännu
ju. Kaffevarn hade mor. Hon malde själv bönorna. Det gjorde
hon alltid. Kryddor köpte hon nog färdiga, tror jag. Men

det var brukligt för, att man köpte rostad kaffe och rostade kaffet gjöts. Under kriget gjorde man det mycket. Vi hade det på ett stekjärn i ugnen, då hade man vedspisar m. s. d. då rostade man på det och så lite smör ibland, så blev det blankt och fint. Så fick man gjöts prova sig fram tillt man tyckte att det var brunt nog. Det gjorde vi mycket under kriget. Det är klart att han hade morot. Men han krossade kryddor mest när han skulle göra sylta till julen och på kryddsil. Då skulle det alltid vara hemmastäckt, det fick inte vara det där finmalda. Lungen och gurken konserverade han mycket. Han var från Finland och där var de vanda vid Lungen och silant. Det hade vi alltid. Han syltade alltid. På Kolonien fanns m. s. d. alltid bär och frukt. Lungen kokte han mycket, mycket. Jag tror säkert han köpte en lada åt gången. Det förvarades i källaren i stora skunkor. Lögenskrans hade de då till både gurken och Lungen och äppelmos. Vi hade alltid potatis hemma. Den köpte de på torget. Då stod alla grönsakshandlare på torget. Potatisen

fävarades också i källaren.

Vi fick alltid mat. Jag vet aldrig att vi har varit med om att det saknades mat. När det var under kriget kan jag inte svara på, för då var jag i Angelholm hos en moster som hade lagari. Men vi köpte på svenska försen, så vi hade aldrig ont om det där. Annars tror jag nog att det var svårt.

Hemma åt vi först på morgonen. Fick vi sedan i skolan så fick vi ingenting förrän till middag. Sedan var det eftermiddagskaffe och sedan var det kvällsmat och sedan var det gärna kaffe på kvällen igen. Det var ju morgenkaffe så middag, eftermiddagskaffe och kvällsmat. Middag åt vi klockan halv kvällsmat var så där halv igen till igen, när affärerna var stängda och så. Vi åt allihop på samtidigt. Då fanns ju inte skulmålster och vident. På söndagarna var det lite grand tög-
lidigare. Då åt vi alltid inne i ett stort rum. Då hade vi särskild frukost också. Då var det ju inte morgenkaffe så tidigt, utan då var det frukost och så då middag en timme senare. Vi fick alla sitta och äta. Jag tror inte där var nå-

gen, som hade mat med till arbetet. Vi var ju små alla. Vid
middagstbordet hade vi ju våra platser. Det var inte värt att
lyfta sig, utan där satt vi där vi brukade sitta. Vi fick inte
prata under måltiden. Så sade ju: "Var tyst, låt munnen
stummen." Men hade alltid det ju ändel. Det var så många så,
man får säga att den var ganska. Det var sommlösdukas. Var-
dunk hade vi sällan eller aldrig, det skulle vara kanske i kö-
ket möjligen. Jag tror att de kom i bruk när man bara var
liten. Jag vet att de hade det tidigt, men när precis kan jag
inte säga. Vi hade riktiga porcelänsfat och så. Men jag vet att
vi hade lerfat, som de sade, för det var man vant vid från
Sverige. Men hade mycket med lerfat till karoller och så, till
att lägga upp porceläns i och gärna till och sådant också i
sidan där glaserade lerfat. Så köpte de alltid mjölk i Lön-
viken och då slog de upp den i dessa lerfaten och satte
dem i källaren, och sedan på skumade de gräde på det på
morgonen. Det var ju alltså att de gjorde det. Resticken
var nog sådana där knivar och gafflar, som de skarade. De

skurade med sandpapper. Har jag. De fick skura varje gång
de diskade. Det var inte rostfritt och silant. Det var egentli-
gen en tvångelduk, som de använde. Det är likadant som sand-
papper, men där är en duk under, och den kan man doppa i
vatten, utan att riskera att den tårs upp. Men jag vet att
man hade skurpulver också. Nor skurade med en kork. Hon dopp-
ade korken i skurpulver. Nor och Jan hade en servis, som de an-
vände när de hade gämmande och så hade de vardagsporcelain.
Det var många gånger man fick ha ett par olika sorters tallri-
kar ju. Vi var många och vi slog i tankar mycket också, när
man skulle hjälpa till att diska och allt. Tinservisen var blå.
Om de hade köpt eller fått den när de gifte sig vet jag inte. De
hade kanske fått den. Fri mors morbror hade porcelänskällare
där i Tinservisen. Den frivarade de i stora skåp i köket,
där var hyff, som de sade då. Där hade de ju glas och silant.
De hade ofta bjudningar. Vi hade alltid gämmande, som de
sade. Har han var en sådan där tillskypsmänniska och så
nu för det var affärer och så. Så brukades ungefär som man

Tänker sig nu, det var inte så stor skillnad, med Gins på för-
det och på. Kläppbindningar förkäm också. Vi hade alltid lju-
marbakat, alla söder. Det var inte lätt att köpa då, för det
var ju många som skulle ha, så man bakade alltid. Jag tror
inte att så nu vin och sprit förkäm så särskilt mycket.
Vid möjlighets kommer jag ihåg att vi hade. Men jag tror
inte så precis då. Det var inte så modernt med att då. Men
vin vet jag att vi hade. Annars så tror jag inte att det var nå-
got särskilt. Men det förkäm att de drack en paus till ma-
ten. Ville de ha, så fick de. Det var inte så dyrt på den tiden.
Så tror jag, att de alltid hade likör och konjak hemma.

Hverdagskläder hade vi det vanliga, som man tänker sig. Det
tygel och blus var nog inte modernt precis. Det var mest hela
klämmingar och förkläde alltid klart, fina förkläden med vin-
gar vid armarna. Då var man riktigt pådagsklädd när man
fick ett rent förkläde. Vi hade mycket med förkläden som
barn. Jag vet inte precis vad för material klämmingarna var.

av på den tiden, men det var väl bonull och gllr. Det länk-
te man inte precis på på den tiden. Sen förkläden minns
jag särskilt. Jag var så förtjust i förkläden alltid. När vet
jag, hade mycket med kjol och klus och på hade hon alltid ett
midje förkläde på sig. För han var klädd vanligt, "i skjortär-
marne", som han alltid sade. Så hade de alltid västar på den
tiden. Jag minns så väl, att han alltid hade diamanterna i
västfickan. Så gick de alltid i randiga eller rutiga skjortor, s. k.
arbets skjortor. Överkläderna bestod väl av en ulster eller en
översock, när de var klädda på kallad. Kläderna köptes nog
färdiga. De köpte väl kontant, när de behövde det. Räkning
fanns inte på den tiden. Så var det med oss barn också, när
vi behövde något, så gick vi det, nya klämsöklänningar och nytt
till jul och så. När hann aldrig sy själv. Sen hade sy-
maskin och på den lagade och lagade hon och sydde en,
fem par, du skulle till till att lagga om. Till vardags ha-
de vi vanliga skor, för jag hade aldrig haft soffor. Hade
det, hade jag ju, för jag minns, jag gick i förste klass, i

förste små, och alla hade ju kafflor och jag hade inte kafflor.
Jag grät mig till ett par kafflor till slut, så jag fick ett
par kafflor. Alla, alla hade kafflor och jag skulle länga-
ska. Svarta kafflor var det ju då, nyfärdade och fina var de
när man köpte dem. Sen jag fick ett par kafflor sedan långt
sen länge, men jag minns inte sedan, om jag hade mer kaff-
lor senare. Jag slog anklarna så gräsligt med dessa kafflor-
na, jag var ju inte van, alla år. Sen jag var så överlycklig,
jag kom ju sent till skolan den morgonen, men jag var så
glad så glad när jag tittade ner på mina svarta kafflor, att
jag hade fått ett par kafflor. De köptes hos Gustav Edelfssons
på Rindensborg. Det fanns då. Det var inne i Carlssons träd-
gård, där inne på gården. Sen då var inte de stora luren där,
utan det var små lurs. Det var en riktig kaffelmakare. Jag vet
inte om det fanns mer än den kaffelmakaren. Det tror jag
knappast, för då skulle alla köpa kafflor. Jag tror att vi köp-
te skor hos Berglunds. Det var mest låskor till att sova.
Sen en gång hade jag ett par fina, jag vet inte hur gammal

jag var, med lätta klackar på. Det var till en examen. De var
spetsiga liksom nu. Var jag blev in så var det alltså jag skul-
le vara fin. Så fick jag ett par sådana skor. Annars var det
med vanliga med lätta klackar. Sedan blev jag alltså köpte
många skor hos Hans Larsson och ^{han} reparerade dem också. Det
var på förmån mittensot besträket. Det var en personlig
vän till far, så där handlade vi nog mycket skor och lät
sula skor. Jag vet inte precis vad de kunde ta för ett par
skor. Jag minns 1918, då var jag 17 år, då köpte jag i Skova-
leregatan ett par skor, och då gav jag tjugo kronor för ett par
pumps och det var rätt mycket. Det kommer jag särskilt ihåg,
för det var de första pumps jag hade. På huvudet hade man
hattar. Jag har haft hatt alltid sedan jag blev stor så kallat.
Men har aldrig haft schal. Men har alltid haft hattar. An-
nars så hade de mycket schaller. Jag vet min mormor Anna,
som vi sade, hon hade alltid schal, både sommar och vin-
ter. På sommaren hade hon alltid en sådan där lila schal,
avelschal och på vintern hade hon stor fjällschal, alltid. Det

var modernt då. Hon hade aldrig haft hatt på sitt huvud.
De gamla använde mycket sidenschaletter, i synnerhet när de gick
i kyrkan. Då hade de de där svarta blanka sidenschaletterna
med långa fliansar på. Det var mycket allmänt. En av mors
hattar minns jag särskilt. Då var jag inte mer än konfirmerad.
Hon hade en hel bolensträdgård på den, alla sorters blommor.
Hatten var stilig, stor och uppvikt och så. Men man såg ju
alla dessa här blommorna. Så tyckte man ju att den var väder.
Så hade de raka matrosshatter, som de kallade dem. De var av rätt
grovt strå. Så hade de hattvälar, som de satte igenom håret
för att de inte skulle flyga iväg, för de hade ju stort hår. Jag
minns en hatt särskilt som jag hade. Då hade man håret bund
stätt ju, det skulle ju vara i stramat, och de här långa flätor-
o.s. skulle hänga ner. Jag hade en pund, också av strå, med
uppvikt brätte. Det såg ut som om jag inte hade hår på hu-
vudet, så satt hatten. Jag sade: "Tänk att man skulle se ut
så." Men då var man fin på den tiden. Det var pommor-
hatten. På vintern hade vi nog mössor, för jag minns en, en

gång vi hade köpt en blå plyschmössa till mig, en blå plysch-
mössa med liksom en kant på. Den hade jag flera vinklar, för
den var jag så förtjust i. Så kunde jag dra ner den för öra-
nen när det var kallt. Fastän den skulle sitta sträppte, så
gick det så bra att dra ner den. Det är längesedan man bör-
jade byta ut schaletten mot hatt. Det är nog så länge sedan,
så att jag hade en fäster från Småland och hon hade alltid
haft schallett och då var jag inte mer än 10 år. Den pinnaren
tyckte jag de började så snart med hatten. För jag vet, att hon ha-
de haft schallett alltid men hon kom till då en gång, och då
hade hon faktiskt hatt. Herrarna gick mycket i kubb. Det
var för också haft mycket. Jag tror inte att arbetarna gick
kladda i kubb precis. De hade mycket chokeymössor sånär de
sade, sådana där sportmössor eller leys sånär de sade. Det hade
de mycket, mycket. Det minns jag, att för hade i jobbet. Det
hade arbetarna också. Sedan för pinnarna hade de ju de där
glata Hishallarna. Det var mycket modernt, alla hade sådana
förr. Då var jag inte så gammal, när de började ha det. Så

Jagns del i sidan har vegamössor, som de kallade det för.
Men sidan har ju aldrig haft. Däremot har han haft sam-
märkakt av skrä, inte de glade ju, men de andra rikliga
katterna. Polisvägen och Brandvägen har alltid haft sina dräkter.
De var nästan i stil med dem som är nu. Fast det var ju nog
lite tjockare och grovare kläder. Så kungöptes polisernas uniform
ända upp i halsen och så hade de den där kassen. Brandväg-
nen hade ungefär detsamma. Och så hade de ju sabel. Kassen
den kom väck 1924. Så hade de mycket skolor poliserna för.

Personer i vår sambrätsgrupp var ungefär klädda som vi.
Jag kan inte säga, att det var något särskilt, som utmärkte dem.
Det var så, att de som var samma, de likaså följde varandras
seder, likaså de gör nu. De likaså klädde sig efter varand-
ra. Jag tror inte, att det fanns något klädesplagg, som an-
sågs för opassande för den tiden. Då hade man inte bikini och
ingenklung, för ett år var jag i Talskerbo, för Talskerbohus, och
då hade man randiga baddräkter med långa ben. Hel bad-
dräkt skulle man ha. Det var 1915, då var jag där en som-

mar. Kentorsfolk var väl rätt på snugga då också. Vauliga arbetsare gick med en sådan där raudig skjorta och Lafflor gärna, och så en sådan där sportsmössa och så blåbyxor. Jag tror inte att kyrksamma och icke kyrksamma klädde sig olika. Man kunde inte märka någon skillnad, men någon var religiös eller ej. Men jag vet, att när de gick i kyrkan så var de gärna svartklädda. Då hade man alla gamla de där silkes-
schallockerna. Äldre herrar och så använde gärna hög hatt när de gick i kyrkan. Så hade de mycket bonjour. Det vet jag ju hade. Det hade han, när han skulle vara fin. För på länge sedan fanns det inte någon särskilt klädedräkt för politiskt engagerade. Men sedan började det alltså, som man säger, tri-
villt och det, det var när socialdemokratien tröt fram. Men så var det ungdom, och dem kallade de för Unghunkar och de hade en stor svart fluga, som var knuten och som hängde precis som man tänker sig på armbåsar och så. Så hade de stora svarta hollar med stora brätten och så hade de vit skjorta. Det var p. h. unghunkar. Det började väl egentligen

efter stormstrejken 1909. Då minns jag, att jag såg sådana som
hade sådana stora hattar. Det var ett s. k. ungdomsparti.
Jag tror inte, att det fanns något särskilt ungdomsmode på
den tiden. Det gick mer i en stil. Man kan se t. ex. bara på
konfirmationen nu, pojarna är olika klädda, men på den
tiden skulle de ha svart kostym och vi skulle ha svarta klän-
ningar. Så hade pojarna alltid en svart stämningssöja och vi
 flickor hade hattar. Jag hade svart klänning och det var mo-
dernet med korta kjolar redan då. Jag minns min syster,
hon var visserligen fem- sex år äldre, men hon hade lång
kjol som nästan ansågs. Men jag hade en kjol, som var så
kort, så att när jag gick på kyrktrappan, hade jag ett sådant
sjä, smal var den. Så kunde det förändras på fem- sex år. Så
hade jag vit kort byxor. Det var modernet då ett tag. Så hade
jag kängor. Det var modernet då med kängor till denna korta kjol.
Så hade jag en stor vit lullhatt. De var man ju. Men hatten
hade vi av i kyrkan. Vi fick inte ha vita klänningar. Det var
första året, som han kyrkohörde ^{skulle ha det} ~~Tsberg~~ ~~Tsberg~~ Tsberg. Så var där en

Glöcka som ville ha vit kläanning. "Ja, se på konfirmationen
så du ha det men på matbordet har du soad", sade han. Så
vi var de siste, men så nästa år var det vita kläanningar.

Vi kallade våra föräldrar för mor och far, inte "du" eller
någonting. Det hade man för hög respekt för dem för att göra.
Det var mest uppläanningar som sade mamma och pappa. Det
var inte så brukligt med mamma och pappa då, för det var
mor och far. Likadant var det när vi kallade sin dem. Bekanta
till mor och far kallade vi för tant och farbror och så förnam-
net, liksom faster och farbror. Det var ju alltid förnamnet,
faster Elis och farbror Karl o. s. v. Våra föräldrar tilltalade
varandra med namnet. Men många gånger sade de mor och
far när de talade så till barnen.

Vi hade inga äldre släktingar som bodde hemma hos oss.

Mina syster skulle egentligen spädbarnen. Hon var så myg-
del äldre än oss, så hon fick egentligen passa alla syskonen.
Jag ville inte vara hemma och passa dem. Hon hade mycket

med affären alla göra, så de fick hjälpa oss, och så hade hon
hushållet. Vi var ju ändå många. Där var min syster, som
skulle ha med varje dag. Vi hade alltid sagn, så vi var myc-
ket ofta på promenad. Jag minns när min yngste bror, han
är ju mycket yngre, skulle döpas. Då stod min syster och jag
fader och då var jag konfirmationsklädd. Sedan skulle han
ju honom nästan alldeles ensam.

Annars var det mor, som förrest hade hand om barn-
uppföstran. Där var så sträng, så vi var så rädda för honom.
Vi gick alltid till mor. Det hände visst, att vi blev bestraffade.
De både drog i håret och man fick en ärfel och så där som
man inte led. Så levades vi, som alla andra. I regel var det
far som utdelade sagan. Det behövde inte vara så mycket vi
hade gjort. Förstås han blev arg. ~~Vi~~ levade klart, det gjorde vi,
så det behövdes inte så mycket. Jag tror inte, att de sträm-
de oss med polisen, vi var inte så rädda av oss. Däremot med
sistaren, honom skrämdes de oss med. Vi var rätt så rädda
för sistaren. De var väl för att han var så att antagligen.

"Är du inte rädd, kommer satanen och tar dig," brukade de säga.

På kvällarna, då för det mesta spelade vi. Vi hade ju grammofoon och vi hade bordsschack. Vi hade alltid trevligt. Så hade vi vår koloni här nere, så där var vi ju mycket i ta samman. Det var ju så nära, bara Råbyggatan ner. Och så spelade vi domins mycket, det var ju ett oskyldigt spel. Vi hade många sidans där sällskapsspel och så var vi ju många. Några gånger var vi alla hemma, men sedan efter hand som vi blev lite större, så ville vi ju gå ut och dansa. Vi pratade alltid mycket. Vi kom alltid så bra överens. Vi gick nog till söng rätt så tidigt, vid midnatten allra senast. Vi skulle ju upp kliskan igen och gå i skolan. På tor- och fredagarna var det ungefär det samma. Då för det mesta var det alltid någon hos oss. Mor och far spelade kort och så där med gästerna. Vi hade släktingar här i Lund. Vi hade några som vi särskilt umgicks med, en faster och farbror, och där var ju kusiner i våra åldrar. Så de var mycket hos oss

Det var nästan regelbundet som de kom. Det var allt som aflösd.
Vi hade alla fester, julgranplundringar och allt, och då var de
självklivna. Det var fyra barn där i den familjen. Så hade vi
andra morbröder och deras barn. Mor hade bara en bror här
och så hade han en i Amerika. Far hade också bara en bror
här i Lund. Vi hade bekanta ute på landet. Så där fick vi
vara på julakelas ihland, åka släde och så där. Det var med
vid högliderna som vi besökte dem. Så kom de och talade på
oss.

Jag tror inte att far brukade vara tillbakamans med sina
kamrater precis. Det var endast när det gällde affärer, som de gick
ut och så där, annars var han hemma. De var mer hemmastad-
da då. Mor hade inget umgänge utanför familjen. Hon var en
sån där typisk hemmanämiska. Hon hade inga kafferegr.
Annars på tror jag att det var mest släkten, som de umgicks
med. Släkten höll mer tillhys för i tiden. De hade liksom
mer som de kunde resa sig med. Det var inte så stelt, utan

det var mer gemytligt. Med grannarna bara pratade de och
så. Aldrig att de bjöd på kaffe eller något annat. Det var tik-
sam så, att var och en skälte sig själv. Berukalas hade vi
hemma. Det hade vi mycket. Då hade vi våra släktingar, ku-
siner och kusiner. Det hade vi alltid, varje år. Det fanns många
kelas och äret. Då hade vi liksom nu en gettepin och så påst
och kukor. Så tekte vi, pautlekar och allt vad man kunde till-
gå på. Vi var rätt många, tio-tolo stycken, det räcker väl
inte. Man kan ju bara se, att när de träffades så många så
kunde de sitta runt om och gissa gåtor. Det kunde de hålla
på med ett par tre timmar. Det var inte mycket som ja-
miljen deltog i större fester utanför hemmet. Vi var mest hem-
ma. Vi tyckte, att vi hade det trevligt hemma, så blev vi där.
Sen vi deltog i utflykter. Det var till Tegelång och det var till
Björred och det var till Alnarp. Det var på söndagarna. Det
kunde inte bli utan på söndagarna, för då hade de ju inte
besvär som nu på söndagarna. Egentligen var det bara vi,
släkten som hade sådana utflykter. Så vi samledes flera famil-

jer. Så ibland lämnade vi skjutsar och körde ut där, hästköjs
alltså. Vi gick ofta på bio. Det var fars bio och det har gått
vidare till oss. Far var alltid glad för att gå på bio. Men
inte mor, hon var inte alls så där. Då fanns det Södra
Biografen, alltså Palladium och Regina. Den låg vid Skodon-
get, också Aveny, den lilla Centralbiografen. Sedan kom Skandia-
Biografen till och så hade vi en rulle på Bråtorget en liten tid.
Det kostade bara fem öre på påsdagarna där. För tio öre gick
man på Södra Biografen, 25 öre på andra plats, när man hade
25 öre. Så fick man långa program. Där stod uppräddad alla plys-
ken som de skulle visa. På teater gick vi också. Här var på Folkets
Hus och cirkus var här ju också ofta ute på ridhuset. Och
jag vet, jag var inte så gammal när vi brukade resa till Hjelpe-
dromen. Då fick vi följa med far och mor in där. Sedan när
vi blev äldre gick vi ut och dansade i Folkets Park och Folkets
Hus. Det var nästan bara de ställen då. Då hade de inte dans
precis på akademiskan, inte på Ske Hans i heller. Så åkte vi
till Bjärreds sällskapsbad och Eolvs skytteskog. Då åkte vi till

dit. Någon särskild sport utövades inte av oss. Fast skridsko åkte vi. Det var det bästa som fanns. Jag minns jag var väl nio år och vi skulle ha skridskoskor i skolan, och jag hade ju inga skridskor. Jag gick hem och jag fick ett par skridskor av far. Vi var på Eskilstunaboden och köpte, och jag kom till skolan efter rasten med mina skridskor och var så viktig så. Det var sådana här pundlöpare, som de sade, och så spändes de med fyra remmar. Så kommer jag ihåg, att vi hade en kätke, men det var inte många, som hade det på den tiden. Det var en sådan där kätke med ett hjul.

Jag minns att jag hade dockor. Det var sådana här dockor med porcelänshuod och Ljydrop. Jag hade en liten docka, som hade riktigt hår. Hon och jag sydde sjätte kläder till dem. Jag hade en vaggas ricksi, som jag bäddade ner dockorna i. Så hade jag ett dockeskepp. Det var rätt så stort. Det var som min far hade gjort, hade hade kapitelat det ricksi. Jag var mycket, mycket stolt för mitt dockolips. Tänkerna tror jag nästan att vi köpte fridiga, kanske hade far packat ihop en del. Jag kommer ihåg

↓ Då landspe-
laren skrevat,
är följande upp-
tecknat efter
minnet.
S.C.

all minna bröder. Lekte med Låg, sådana här lekakldag av Låg.
Så hade de en gungtast av Låg. För det mesta fick vi nog
våra lekaker när vi fylldes av eller till guden. Men ibland kunde
de det ändå, att vi fick en liten ball eller på so för och
mor. Vi fick lov att leka inomhus, precis när vi ville. Det är
klart, att vi fick ju inte vara i Låda rummet, men annars
tycker jag, att vi fick vara överallt. Då lekte vi med våra lek-
saker och lekte vissa pultlekar och "gömma pingen" i. ex. Låda-
hus hade vi en stor guld, så där kunde vi hålla till. Jag tror
inte, att det fanns några lekplatser i Lund då. Jag minns
att vi lekte gömme och hopande lagg och lekte Låfakt.
Jag tror inte att vi klädde ut oss precis, jag har inte gjort
det precis. Jag kan inte heller minnas, att vi gick om-
kring och speng. På sommaren fick vi nog vara ute till vin-
tiden, då det började stegna.

Men och för förbjöd oss aldrig att deltaga i vissa lekar. Vi
lektes för det mesta våra vanliga lekar, och det fanns bara oskyldiga
lekar då. Vågar ju också inte. Men det var ju ofta så, att barnen

~~en~~ i ett knutar till mycket väl samman. Det steg inte alltså
gen skickning försatte Komman med. Någon organisation eller
ledare var det inte tal om. Vår i tiden kunde flickor och
pojkar verkligen teka tillsammans. Några direkta slagsmål
företogs inte mellan barn från olika kvarter. Men det är klart
att de kunde trötta till grund och på ibland.

Jag tror inte, att ungdomar spåro ordnade dansställningar.
Jag har i varje fall inte varit med om det. När man började gå
ut och dansa, så kunde det bli ett par gånger i veckan. På sön-
dagen var det dans ute i Folkets park lördag, söndag och mån-
dag. På måndagen var det barnfest. Men de hade dans för de
samma också där. Då gick man man ut huset för att gå dit. Där
smulades hela familjen för att prata och ha trevligt. Så hade de
mat med sig, sill och potatis och pannkaker m. m. Skand ha-
de man t. o. m. ett primusstov med och kokade kaffet därute.

Dopet skedde i regel i hemmet. Då hade de en ren, vit
duk på ett bord, och på hade de ^{en} skål med vatten och ett

per Gns. Så kom prästen hem. Alla mina yngre bröder är döpta hemma, för dem fick mor där hemma. Men jag är född på BB, och där blev jag döpt också. Varför vel jag inte, men det blev till-
lignas så, för när det skedde hemma, så kom ju alltid gäster och
så skulle det lydnas på mat och dricka. När mina bröder döptes ha-
de vi dopkaffe, som de sade. Tröstlovis bröds det även på lite vin
och kex. Gästerna var i regel svartklädda. Det var i regel så
för i tiden, att folk hade en svart klänning hängandes i garde-
roben och den togs bara fram till fest och högtid. Gudsor och fäst-
rar förekom givetvis. Vi fick alltid deppivar. Jag minns att vi bruk-
ade få en silversked och en liten silvertångare.

Jag och mina syskon är konfirmerade i den kyrkan. Jag var
klädd i en svart klänning, som var både smal och kort. Vi var
de sista som hade svart klänning. Många så hade de vita. Så hade jag
svarta chevreaukängar och vit hatt och vita ^{handskar} ~~skor~~. Vidare minns
jag att jag hade fått en vit chevreaujacka. Den var uppsydd på
tåmadslappsen. Den var jag mycket stolt för. Jag fick en klöver av
mor och far. Det var en klöver, som hängde i en klöverkedja, och vi

Meriv?
B.t

M. 16516:46

ACC. N:R

M. 16516:46

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

hade man den i en liten flicka i sidan. Det var brukligt, att man fick en klacka vid konfirmationen. Blommor och konfirmationskort fick man också. Jag tror att det fanns, att de förädrades med blommor även vid kyrkan. Jag fick en vid psalm-tok så min äldsta syster. Bibeln fick vi av kyrkan. Efter konfirmationen betydde, att man nu påbörjade sin vuxen och att man började använda kläder av ett mer vuxet snitt. Till konfirmationen kom alla släktingar, så efteråt var det kaffe och kaker. Vårhavsdagen bjöds det i regel på middag. Jag har för mig, att konfirmationen ägde alltid rum så, att man tog midsomsteden på påskdagen. Jag blev konfirmerad den 25 april 1913. Bürgerlig konfirmation kom lite senare. Den kom under en tid då allting liksom var i uppror. Men den fanns bara till under ett par år. Det var ju ingen riktig konfirmation. Jag vet inte precis hur den gick till, men det var inte alls som i kyrkan. Den var inte konfirmanderna klädda i vita klänningar, utan de kom i blommiga och rustiga klänningar. Det var ganska populärt under ett par år, men sedan dog det ut.

Till examen skulle man alltid ha nya klänningar. Dagen före smittades håret och flätades, så att det skulle bli riktigt lockigt. Då på den tiden hade man ju så långt hår, så att man kunde pilla på det. Så fick man en present i penneägg som klänningen i håret. Vi brukade alltid springa ner till ett tändgårdsmästeri vid Ulrikedal och köpa för 25 öre blommor, som vi gav vår fröken. Gatorn examen varade två timmar och då brukade alltid mor vara där och höra på. Sedan fick vi gå hem och visa betyget och därefter var det avslutning uppe i Allhelgönskyrkan. Gatorn examensdagen firade vi inte på något särskilt sätt. Det var bara så, att midnatten blev förmiddag, för man skulle gå i kyrkan. Då hade vi examen redan i slutet av maj. Sedan började vi inte förrän i september igen.

Vid förloving växlade man ringar. Det var alltid släta guldringar. På den tiden skulle alla fruar ha två släta guldringar. Något annat kunde man inte tänka sig.

Det lyfte tre söndagar i rad i kyrkan. Släkt och vänner kom hem och uppsökte med någon liten present, men det var

ja inte så storslaget som nu. Det kunde de göra vilken sänding de ville. De blev naturligtvis tjudna på tynningskaffe. Vi anmönade aldrig i pressen. Den pastorsexpeditionen brukade inför legala arbeten under legalt, så att kunde man ja tona det.

Svenska och möhippan har jag aldrig hört talas om.

Vi blev själva vigda i den kyrkan, i absiden där. Jag hade en mörk resdräkt då, för det var så modernt då. När jag var liten hade de i allmänhet svarta klänningar. Skjor och krusa fräckare ibland. Då hade de mycket mylkenskoror. Brudgummen hade i allmänhet bonjour. Sen det var många som kom i vanlig mörk kostym.

Silver- och guldbröllop firades alltid på något sätt. Jag vill minnas att det brukades sättas in i tidningen. Brudparet var inte klädda på något särskilt sätt.

Vid Begravning skulle det alltid grannas och enas utomhus. Innet och om det var någon granne eller vän, som bodde utmed vägen där Begravningsföljet skulle fram, så brukade man alltid sitta grann. Den dode sattes alltid i ett särskilt rum för

sig. Det var väl i finrummet, skulle jag tro. Där fick han sitta till Begravningsdagen. Man kunde på väl se, när det var några som hade dött, för då satte de alltid upp vita takan för feststol. Det var raskigt att gå och se på. Likvidant var det inne i rummet. Var där några möbler, så brukade de också överläcka dem med takan. De brukade också tända ett par ljus i det rummet. På senliga ställen förkom det, att man för själva Begravningen smulades inne vid kistan, och så höll prästen en kort minnesstund och man sjöng en psalm. Därefter begav man sig till kyrkan. Transer och Glemmer vid graven var lika vanligt som nu. Efter Begravningen var det alltid fest med kaffe eller om det var någon välbetald middag. Det är det som var så viktigt med Begravningar för i tiden. Efter hade de alldeles för stora fester och de kunde både skratta och dricka sprit där. Men jag minns, att samtidigt hade man större respekt för själva Begravningsföljet än nu. När det drog förbi, liksom allting stannade av. Herrarna tog av sina hattar och var det några bara som lekte, så stannade de liksom av för det ögonblick till.

gravningsåret gick förbi.

I vår familj firade vi alltid Anna-dagen, för det var
mors namnsdag. Då var det alltid lite extra. Men Anna-dagen
firades också på en annan anledning här i Sverige. Då hade
man nämligen luttfisken i böt. Någon annan dag firade vi inte.
Födelsedag firade vi alltid. Då hade vi barnkalas. Då kom våra
kusiner och kamrater. Vi var väl en 10-12 stycken. Men när
mor och far fylldes så kom det gämnande. Födelsedagspresenter
förelkom alltid. Det var bara småsaker. Man kunde få vantar, ett
par strumpor, en liten perydelsbak och så. Så gick man ju all-
tid. Blommor och födelsdagskort. De kostade 10 öre då. Det-
samma kostade det att skicka det. Men det vanligaste var ju
att man själv gick och köpte det, så blev man tejdad på
bäcker. 50-årsdagar firades alltid extra höglidligt. Det var ju
så att säga, en stötpelare i livet. Så då var det alltid stor
fest. Men det var nog den enda jämna födelsdagen som man
firade på det sättet. Jag kan inte minnas att man firade var-
ken 60- eller 70-årsdagar på samma sätt.

Stemman vakade vi alltid in det nya året. För det mesta brukade vi ha främmande, våra kusiner och min mor och mor-
mor. Kvällen fördes med olika lekar och spel. Vi spelade
mycket domino, gissade nätter, lekte gämma ringen och olika
pansbaker. Vi firade alltid nyårsaftnen gemensamt, alla var hem-
ma. Vid selslaget drack alltid de vuxna ett glas vin eller
något likör. Sedan brukade vi alltid gå ut i slottet. Då var
det fullt med folk på gatorna, och alla sade "Gott nytt år"
till varandra. Särskilt mycket vid den kyrkan prunkades mycket
folk. För att höra klockorna ringa in det nya året. Jag kommer
inte riktigt ihåg det, men jag har för mig att komna brukade
vara upplysta med levande ljus.

Trettonaftnen. Förutom det att barn spelade ut sig, men
det gjorde aldrig vi. Ibland hände det att vi gick upp på
tullaren och ställde på stjärngessarna där. Det var en sed som
de hade där. Det var pojkar, som var utklädda till stjärngessar,
och så ringde de några ringar. Stemma firade vi inte trettonaf-
ten speciellt. Det var lite lustig och risig. Sen jag minns,

att till slut skulle vi alltid ha julgransplundring hemma.
Då kom våra kvinnor och barn till sällarna, som arbetade hos fru.
Vi brukade bjuda på choklad och smörgåsar och kakor. Så brukade
alla få en päse med nötter, en apelsin, ett äpple och lite julgrödet.
Då var det ett festligt steg. Vi dansade runt granen och lekade.
Där och när fick naturligtvis hjärtan oss att plundra granen.

Under fastlagen hände inget särskilt precis. När jag in-
te gick och så åt man fastlagsbullar. De skulle ätas i myötte. Det
var en vanlig vetebrulle, som man åt tillsammans med varm
mjölk i en djups tallrik. Sällarna fastlagsbullar som finns nu, hade
vi inte då. "Hä kattens är luman" har jag inte hört leda, men
jag såg den inte på barnfesterna i folkskolorna. De hade något bröd
i en hängande luma. Så slog de på den med långa pinnar. Den
som slog under luman, han vann ju. "Ta ringarna" har jag
inte hört leda nu.

Till påsk skulle man äta ägg. Då köpte man alltid äggfärgar
och färgade ägg, röda, gröna, blå och ibland färgade den i
tefärg. Ibland hände det, att vi barn spått utlände våra ägg.

med olika mönster. Vi fick så många ägg vi ville ha. Några äg-
teker kan jag inte erinra mig. Det förkann att barn klädde
ut sig, men jag tycker, att det var inte så mycket som nu.
Jag kommer inte ihåg att jag har gjort det. På Pingstdagen öppade
vi inget särskilt. Det var en sådan dag, då allting var långt och
stillt. Det var ju liksom meningen, att dagen skulle bli lång. All-
ting var stängt den dagen.

På valborgsmässoafton gick vi alltid och såg på studenterna
i Lundagård, när de sprang. Annars så tycker jag, att man fö-
rade inte valborgsmässoafton så som nu. Det var nästan som en
vanlig dag. I skolorna så blev det jag, att de lärde eldar, men
inte inne i skolan. Första maj var det alltid demonstrationsdag.
Det är klart att man sprang mer och tillade på det. Då sam-
lades de på Rindensborg och lågade sedan ut till folks park.
Det var som var ju inte med i fackföreningen. Sen de brukade
gå mer och tillä på. Vi skulle ju inte så långt ifrån. Sen de
gick ju inte fram i främsta ledet för att tillä på.

Till pingsten skulle man alltid in gräs, bär och baka.

Så till jungsken var det ju regel att man skulle på utfärd. Det kunde gå till Tegelring, Båkeberg och Bjärsed. Vi åkte mestadels med charabang. Där hade bekanta, som hade häst och vagn. Det var en sådan här vagn med påsen längs sidorna och ett säte framme hos kroken. Så vill jag minnas att hästarna hade sådana här fina täcken likan. Det var inte alltid, men när det var höglid så skulle de ha det. Sedan gick det ju till och på den tiden ut till Bjärsed, så ibland hände det att vi åkte till. Man hade alltid matning med sig. Vi åkte i regel rätt så tidigt och kom tillbaka mest kvällen till.

Även under midsommarhelgen brukade vi göra utflykter. Rycket ordigt var att vi åkte till Alnarp eller Tegelring i charabang. Det gjorde vi både midsommarafton och midsommardagen. Men vi kom alltid hem rätt så tidigt på eftermiddagen, så att vi skulle kunna dansa runt majstången på kvällen. På vår gård på Stillebygatan fanns ingen majstång, men vi brukade alltid gå ner i Nya stan, i gårdarna där. Där hade de majstång nästan på varanda gård och det gick som som helst

hemma. Så var där alltid en man, som spelade harmonika. Då höll de på till långt ut på natten, ända fram till tre-fyra tiden ibland. Det var befolkningen där nere, som sjönte anordnade detta och ibland lade de samman och bjöd på kaffe. Jag har aldrig hört talas om att man tänkte midnattshelgen någonstans.

Närken firade vi alltid hemma. Då skulle vi ha gås. Först. Suppa fanns inte på den tiden, men vi hade alltid kål och potatis och sådant, som man har nu också. I regel var det risgröt till efterrätt. Det var ganska vanligt att folk firade Närken. Hade de inte råd med gås, så gick det bra med ludd. Gick eller en höna. Hemma var det i regel så, att far gick en gås, för han hade bekant, som gav honom.

Första advent tänkte man alltid Gns. Det gjorde han de andra adventstjändagarna också, men jag kan inte komma ihåg att han tänkte ett Gns första advent och två Gns andra advent osv. Det har nog kommit till senare. Adventstjärnan är nog också ett senare påfund.

Lucia firades inte då som nu. Man anordnade ingen Lucia och det gjordes inte skolorna i Heller Hemma har vi inte gällt Lucia. Jag vet inte riktigt, men jag har för mig att studenterna hade Lucia upps på Skandinaviska föreningen redan när jag var liten. Sen jag minns, att när jag blev lite äldre och arbetade i bageri, då kom de alltid förbi och var utklädda i vita skjortor. Det var redan tidigt på morgonen och de förde ett fröligt visen, när de gick genom gatorna. Lustebull fanns inte då. Det var bara mors vanliga hembakade ordabullar.

Julen började ett par veckor före jul. Det som särskilt inleddes julförberedelserna var det stora pepparkaksbaket. Då bakade vi flera hundra pepparkakor. Vi köpte vi glanspapper som vi gjorde julgransprydnader av. Det kunde bli såna hjärtan och korar, som vi sedan lade nätter i, eller så gjorde vi långa girlander. Vi hade alltid levande ljus i grannar, trots det lände vi grannar ofta. För jag minns att man fick springa och tända julgransljus flera gånger. I köppen brukade vi ha en spira eller en stjärna. Så hade vi myskel juläppeln och bomullslustar,

det skulle symbolisera snö. Julskylningen började tre veckor före jul. Jag minns, att då lade de mer väldigt arbete på det. De började på jort affirerna slängt på lördagen och sedan höll de på hela eftermiddagen, kvällen och långt in på natten. Vi barn brukade alltid gå ut med mor och far för att se på jultskylningen. Till julen skulle hela våningen julstäckas, likaså vind och källare. Det tog flera dagar i anspråk. Sedan blev det tid att sätta i gång det stora jultaket. Det gjordes alltid sjätte vid jultakten, lade ryken, bakade brunkål, lade in sill och så. På julaften var vi alltid hemma, för det mesta var våra släktingar hos oss. I början var far jultenkte, men efter hand som vi blev äldre fick vi va vid. Han kunde då vara klädd i en park och på kvällen han en pepparsmask med ett stort långt skägg för ansiktet. Jag minns särskilt en jul, då min syster och jag fick var sitt syskon soptält samman. Det var så fint, så jag minns det än idag. Det var liksom en lada och på kvällen man fälla upp taket och så satta alla pyggnerna där. Så fick vi var sitt tält. Tänka

sig, man fick ett tvål som man fick ha alldeles gälv. Det var verkligen tyg. Annars var det bara småsaker man köpte. Vi syskon gav alltid varandra och så gav vi mor och far. Under juldagarna så vi av julkanten men jag minns att annandag jul hade mor alltid stek. Däpp i gröten har aldrig förskunnat oss oss. Så brukade far alltid ridas med oss någon dag under julen fick ut och åka stadparli. Det var mycket trög-lidligt. Han hade någon bekant som körde. Vi åkte ut en liten tur på landet. Det kunde inte bli så långt. För det var ju kallt. Så hade hästen ett fint broderat täcke, och det gick från hästens rygg och bort över kuskens ben.

Jag får säga det att när vi var barn, så var vi inte mycket spika. Över huvud taget tycker jag, att fallet var mycket friska-re förr. Men var det så att vi var förkylda eller så och hade feber, så var far mycket noggrann med att läkarna skulle komma. Vi hade flera olika läkare. Under de senare åren kommer jag ihåg att där var en som hette Rydberg. Vi har aldrig besökt någon

Klek. Men jag vet, att det fanns en nere i Nya Skan, som svarade.
Jag kommer inte ihåg var eller vad hon hette. För i tiden gick folk
ganska ofta till kloka grannar och gubbar och jag tycker, att när
man hörde talas om det, så loka folk i regel bakade. Vi hade fe-
bertermeter, men ibland tänkte det, att man kunde se, att vi
hade feber, bara genom att titta på pannan. Vi hade inga hem-
medikamenter precis, men vi fick dricka mycket honungsvatten
när vi kunde oss lite förkylda. Jag kommer ihåg, att en gång
anlitade vi sjukhus. Det var när min bror hade fått öroninflammation.
Der kunde alltid gå sjukhusen. Han var alltså att de var bra
och fina. Förlossningar skedde mest i hemmen. Då kom en barn-
morska och följde barnen. Hon hade en som hette fru Persson.
Då på den tiden fick de några barnmorskan på den några veckor
före den beräknade nedkomsten. Sedan kom hon och tillade till
den några vecka före och ett par veckor efter. Jag är jag född
på BB, men jag var den enda av min syskon, som blev det. Då
var det vanligt, att de låg sitta dagar efter födseln. Jag skulle
tro, att barnen ammaden omkring ett halvt år, som de hade

du, annars så fick de gå nånstans här i Lund och tända
njipk.

När vi skulle bada tog mor in en stor tvärbalja i köket
och fyllde den på gelöst. Sedan gick vi bada där. Det gjorde vi
nog en gång i veckan. Jag tror inte att jag var på badhus förr-
än jag slutat skolan. Vi hade ingen skyla där vi bodde. Men
annars var det ganska möjligt att det förekom. Dålor kunde man
väl ha gjort undvika nånstans. Det fanns ju i Källare och
på vinden. Vi lade ut röttgift och röttfällor, men de försvann
ju inte för det. En skidare mest varje dag. Vi var ju många
~~all~~ damma mer, det kunde vi. Men skidstävning hade hon
bara till helgerna. Vi barn fick alltid hjälpa till. Min
bröder skivade ofta golven för två öre. På gården fanns
en särskild kvällslug, så där hade mor skidkväll. Det var inte
så ofta. För sålde man mycket om "seveckor-kväll" så det
var väl var fjätte vecka. Men då tog tvätten ett par dagar, för all-
ting fick ju tvättas för hand. Skidkväll var det ett par gånger
i veckan och där fick allt min systers och jag hjälpa till. Det

blev ju många klöps efter mina snäbröder. Allt gemensamt brätt
fräckom har jag aldrig hört talas om. Men använde mest
söpa och boda och så hade hon färdigt vittpulver. Det luktade
så härligt, det minns jag särskilt. Så använde de bläcke i
skiffvattenet. Det var för att den skulle bli vit och fräsch.

Jag vet nästan ingenting om vad för slags socialvård som
företogs under min barndom. Jag har för mig att till juken före-
kom utdelning av mat till fattiga familjer. Så fanns här någ-
ra damer, som hade en förening som hette Julteamarna. De gick
runt i olika familjer och tillade, och på till juken brukade de koka
upp några barn, som hade svårt om det. Jag vet också att fat-
tiga familjer kunde få bränsle ibland. Någonstund annat kan jag
inte erinra mig. För övrigt så jag säger det, att folk gick inte
gärna och begärde hjälp. Det ansågs ju för lite värdedrande
det.

Gamla människor kunde få en penning i månaden. Men det
skulle nog behövsprövas, innan de kunde få det. Kunde de

sedan inte sköta sig själv eller inte hade någon annan, som kunde göra det, så kom de in på fattighuset. Det låg uppe i Algabau. Men de ville inte gräva dit, för de hade det hemskt där. De fick inte något eget rum, utan de fick lägga flera flycken i en stansal. Så fick de visst arbeta, jag tror att de stod och slog sanden sten. Annars så var det ju så, att barnen skulle föred och gränsa på hand om sina föräldrar. Men det var ju inte alltid de kunde det. Det finns ju ett talesätt som säger: "En mor kan på hand om tio barn, men tio barn kan inte på hand om en mor." Det är klart, att det fanns gamla, som försökte dra sig fram själv. Det fanns alltid gamla gummor, som valt och virkade eller söm, som gick bort och tvättade.

Jag vet faktiskt inte vad de gjorde med sidena som var arbetsförmögna. Samtidigt fick väl på hand om dem, annars så kom de väl in på fattighuset.

Men någon av färs arbetare var sjuka en längre tid, så brukade han gå upp med en liten slant, och ibland fick vi springa upp med lite mat och så. Annars vet jag inte, hur de klarade

sig. Det var väl ofta vi, alla arbetskräkterna samlade ihop några
krouer och så druckade alltid grannarna hjältor till med något.

Jag tror inte, att flera husvärdar såg sig omkring och köp-
te andra varor. Fäks och kal blev ju billigare som man köpte
stora mängder. Men man köpte var för sig. Symaskin hade
man själv och manglade det gick man bort och gjorde. Jag
vet, att när vi bodde i Trädgårdsgatan, så var där en som
hade mangel och dit gick alla. Då gick man betala för per tun-
ne. Det har nog varit så i alla tider. Men de hade nog mycket
mer hemmangels själv, en liten mangel. Jag vet mer och de
min mor och far, de hade en sådan här liten plösk,
kallade jag det för annars kallades det för mangelstok och så
ett bidant här skärléträ, som de klappade tvätten med. De
pullade tåkan och pådant på mangelstoken och så städades det
ut. Sedan strök de för resten. Det var ett bidant här vanligt
stygghjörn med bull, som de satte, och som de värmdes i spisen
tills den var eldriön och som de sedan lade in. Skulle man se-

Stor börjar
äta nyggetek-
ning efter
bandspelare.
G.C.

dan bara stryker lite, så sålde man strykjärnet för prisen och så blev det varmt. Jag tror inte att gemensam prenumerations för tidningar förekom. Vi hade alltid Folkets Tidning. Så köpte vi Allers och Lektys, det var fars tidning och Allers var vår. Vi och en köpte i regel sin tidning.

Vi hade ett senis och det var i det huset där som American Blues har nu. Där var det första jag minns, men då var jag ju bara liten. Men mor och far var inte kooperatörer, därför att han nu var privat. Han lade inte kooperativet. Det gick aldrig dit och handlade. Det enda jag vet, var att han var med i Bageriföreningen. Det var mycket därför att de kom köran- des med brödet i vagnar på gatorna, så man kunde gå ut di- rekt och köpa brödet. Men far han lade inte kooperativet alls, men det gör ju inga privathandlare. Jag vet inte hur det var i vår bekantskapskrets. Men där fanns nog koopera- törer, för jag vet många som har varit med från början. Det var ju sådana, som inte hade eget förelag.

Utläse av arbetsstjänst förekom inte, inte hos oss i

vijsa fall. På den tiden hade de ju "tvålvkvingen", som de
kallade tvålvkvingen som gick omkring och tvållade. Jag vet
jag hade en faster, som gick mycket omkring. Hon gick myc-
ket och tvållade, för de hade en del. Förklarar han var
mycket arbetslös och då fick han gå och tvålla. Synkassar
fanns, men det var ^{mycket} många som var med där. Jag tror inte
att det fanns begravningskassor. Var det folk som var fattiga,
så kom de ner på fattighuset och då fick kommunen släppa
till med kista och så. De blev d. o. m. begravda på fattighusets
bekostnad. Jag vet, att på kyrkogården hade de särskilda be-
gravningsplatser för sådana, som kommunen fick bekosta. Jag
kan komma ihåg, att jag såg när de kom med den träso-
da kistan från fattighuset och körde till kyrkogården. Det var
en vanlig svart kista, trä var det, men den var liksom trä.
Det var inte alls som man tänker sig våra kistor, så det var
ju i fattiga och lagat.

Jag vet inte precis hur inställningen till fackföreningen
var. Det var ju inte med där. Men han hade ingenting emot

all hans arbetare gick med där. En av mina bröder står ännu med i sin fackförening. Det har han gjort sedan han var i tjå-
ra, för han lärde hos en annan. Då gick han in i fackföreningen,
och han betalade ännu sin avgift, trots att han nu är egen före-
tagare. Där hade ingenting alls emot det.

Vi prenumererade på Folkets Tidning. Alltså och Lekska
bror jag inte att vi prenumererade på. Den köpte vi nog var-
je vecka. Vi hade en cigarraffär här över och där var vi all-
tid och köpte tidningar. En tidning kostade nog 20-25 öre då.
Folkets Tidning kostade nog tio öre, när man köpte den i
lossnummer. Där fick man reda på allting i Lunds stad. Det
var ungefär som Lunds Veckoblad är nu. Den kom dagligen. De
hade sitt tryckeri där som Stenbergsbolaget har sin affär i Bü-
lowiska församlingen. Där sprang vi och hämtade tidningen, så
att vi fick den fort. Så gick man in nu gården och där var
tryckeriet. Min bror, som nu är glasmästare, han har varit där
som mycket ung. Jag tror nog, att det var arbetarpartiet an-

de, som ansågs vara bäst. Jag vet inte varför, men det tror jag
säkert. Vi hörde aldrig all för rörelse på någonting annat.
Jag kan inte svara för vad han ansåg som övriga partier,
för vi talade aldrig politik. Men jag vet, att han höll för
arbetarpartiet. Vi deltog inte i förkavajdemonstrationen, där-
för all för inte var vi med i fackföreningen. Men det är klart att
vi gick och tillade för. Hemma lyckte vi att demonstrationen
skulle likaså till och de verkligen demonstrerade de också. Det
var ju så mycket folk i ledet. Jag vet många gånger, att vi
var i Parken också, fastän vi inte gick i ledet. Men vi intres-
serad av att höra hur det var. För det med var det ju så
att de stängde tidigare, affären. Det var för det mesta långt
klaskan för när demonstrationstiget gick. Redovisare till
demonstrationen har det nog funnits alltid. Det var ju från övre-
helens sida, de som inte gillade arbetarrörelsen. Men inom arbe-
tarklassen var det många, som inte lyckte om demonstrationen
de lyckte, att det inte var något att demonstrera. Varför, säger det.
Det var väl ettika inställning klart. Det var många arbetare, som

inte var med i fackföreningen. Sedan var det ju också en sak,
gick de inte med och demonstrerade för fackföreningen, så fick
de böta. Det fick jag göra på den tiden jag gick i bageri, för
jag gick aldrig i ledet. Då fick jag böta en krona. Man skulle
gå med i ledet enligt fackföreningen. Men se, jag betalade ju
hellre en krona, bara jag släpp gå i ledet. Man märkte inte
någon skillnad på sådana som rödade om olika partier. Det
fanns inte så många partier. Det fanns bara höger, landstäm-
mande och socialdemokrater. Någon motsättning mellan yngre
och äldre kunde man inte märka. Man resonerade aldrig politiskt
så då. Det var bara, som de säger. Det var ingen som ^{diskuterade} ~~resonerade~~
sig riktigt för politik då. På den tiden var det så, att man och
en fick låta sig från bålet man kunde.

Man kan inte säga, att den politiska propagandan var aktiv.
Det var huvudsakligen genom agitation, dvs. politiska tal, som
propagandan bedrevs. Sedan har affischer som de har idag, så
man inte då. Vi gick aldrig på politiska möten. Det var bara
ibland på föreläsningar, som vi gick till Parken. Ibland kunde

det vara förenat med vissa risker att tillhöra arbetargruppen. Många arbetsgivare frågade om de var med i fackföreningen. Var de med i fackföreningen, då ville de inte ha dem. Jag kan inte svara på vilka politiker, som sattes främst där hemma. En sak är att vi talade aldrig politisk hemma.

Kungafamiljen tyckte vi var. Vi hade inte någon kung-tild, men min mor hade. Det var inte många, som inte hade det. De satte dem högt, så de ville ha det. Sedan tilder kunde man köpa i affärer, både inramade och utan ram.

Vi tillhörde Statskyrkan. Alla högtider gick vi i kyrkan, hela familjen. Vi gick ofta i kyrkan på julettill och allt sådant. Många gånger gick vi på högmässan. Gick inte ju med, så gick mor och vi. Det fanns ingen matsättning inom familjen, utan alla gick i kyrkan. Alla som jag vet, så tillhörde de kyrkan. Jag vet ingen av våra släktingar, som var frikyrkliga. Jag vet inte precis vad man ansåg om frikyrkorna. Men de höll ju sådana här möten, och man tyckte ju, att de var liksom lite

pubblade. Hvarandra till förtroende inte i vårt hem. Vi läste inte högt ur Bibeln. Vi barn läste aftonbön, det var t. o. m. de gånger vi fick Lisa Bordsbön. Det berättade sig för vilket stundelag det var. Men aftonbön, det fick vi lior. Det var mer som lärde oss det. Det var den "Gud som haver barnen kä". Bordsbönen var den här "I Jesu namn till bords vi gi." Men det var inte alltid, det berättade sig för precis. Numera var vår uppfostran inte alls religiöst färgad. De talade inte alls med oss om Gud och helvetet och paradiset.

De skulle sitta vid Konfirmationen. Så det blev vi alla. De gick med till nattvarden. Borgerlig uppsat tror jag inte all de gillade. Det var väl för att det var för vissa är också. De kunde bli gifta för fem år om de ville de sedan, så kunde de uppleva det då. Skolexamen tyckte de bra om. Den tillhörde vi ju. Vi umgickes mycket på den tiden med den mest Eklund. Han bodde i huset intill. Det var precis när man kommit förbi Närkebatalget, så nästan huset det var den mest Eklunds gård. Men och för umgickes mycket med honom. Jag vet att de var där och drack kaff

Ja, och vi var med också. Men då när jag gick och läste. Det var en så gammal lärman. Jag tror inte att folk talade så mycket som religiösa saker. Och med att de blev döpta och konfirmerade, så tillhörde de statskyrkan och sedan var det bra med det. Det var inte så mycket som nu, att de pratar om alla de här frireligiösa föreningarna.

Vi läste mycket böcker hemma. Det har man fått i arv. Men har alltid varit glad för att läsa. Vi hade rätt mycket böcker historiska böcker och personskildringar och sådant. Vi köpte böcker. Vi lånade aldrig på bibliotek, för vi köpte böcker. De var glada för att vi läste. Jag vet inte hur det var hos andra. Men det var väl i stort sett detsamma. För här var inte så mycket annat att vara ute på. Men det är klart, att vi gick och läste som regel som helst. Det skulle stäckas, när man hade läst lite. Vi gick aldrig till och läsa. Varför vet jag inte. Men på den tiden var det många, som läste efter folkskolan. Men då gick det ju vara pådana, som hade råd till det, för

de läste ju allting. Då hade de ju ingenting fullt. Jag skulle
ju ha blivit småskollärarinna, men jag ville inte, trots att
jag var så duktig i skolan. Jag ville hellre arbeta och tjäna pengar.
Det var mina föräldrar, som ville att jag skulle bli småskole-
lärarinna. Min syster gick på teknisk skola nere på Käte-
dralskolan. Men man fick själv bekosta det. Det fanns ingen-
ting alls för fullt. Det enda sättet att finansiera det hela var att
föräldrarna fick göra det. Jag tror inte att man kunde ta till.
Sluderierna fanns inte på den tiden. Sedan som tog sluderierna
men var p. k. "bäckarnas barn." De var verkligen, som man sa-
de, "fina." Det tänkte visst att arbetarbarn studerade, men det var
i synnerhet lantbrukarsöner. Antingen de kunde läsa eller ej, så
studenten skulle de bli. Sedan gick de här flera år och blev över-
läggare. Det var särskilt på Spyken, som de tog sin studentexamen.
Men sedan blev de överläggare, för de kom ju aldrig någonstans. De
hade inte lustnått många. Men de skulle gå på skolorna ändå, för
föräldrarna hade råd att betala det. De som tog någon examen
blev både lärare och lärare, och jag vet lantbrukdirektör Cavallin,

Han gick på Stryken och han blev ju bankdirektör. Menom var vi mycket tillsammans med, för vi var mycket med de här spyskapigarna när man var så där 16-17-18 år.

10 Min främlingar påverkade oss inte i Gårds och yrkesval.
Vi fick själv välja vad vi ville. Men annars på avgång de ja, att
det där med skolskollärarinna var bra. Det var ju att jag
inte ville läsa, som jag började i bageriet. Så ville jag tjäna
pengar. Jag hade fem kronor i månaden plus maten inne hos
dem. Det var egentligen en mossa, som var skuld till det, för det
var hon som ville att jag skulle börja där. Hon var själv kon-
ditor. Jag bodde hemma, för det var ju lätt över gatan. Men
jag fick lite av avlöningen. Ibland blev jag, att hon fick hela. Men
jag fick ju kläder och allting hemma. Så på den tiden hade man
ju dricks när man gick iväg. Så det fick man ju behålla till
kassan och sånt. Tjuven av oss var med i någon studiecirkel.
Men jag tror nästan att det fanns. Den första cirkeln jag gick i
var i Söruska för Pelle Helén. Det var 1917 eller 1918.

Väster var väl på andra sidan järnvägen. Skott var uppe
på Brodgatan och söder blev här nere. Öster blev där vid
Astra Räckensgatan och utåt. Då var där inte mycket hus. Ut
till där hus-målar är nu fanns hus, men det var nog de flesta
där var. Jag minns när jag gick i skolan, hade jag en skolkam-
rat där ute. Hennes far var byggnadsman och han byggde en villa
där ute vid hus-målar där. Det var långt ute på landet. Då fanns
nog inte Selonierna till. De kom visst till under första världskri-
get. Då kom de till från polen till. Här där alla dessa husen vid
Eggenaden ligger var Mattsens trädgård. Han hade trädgårdsmä-
steri ända från Räckensgatan och sedan nådde det ända ner till
Valla Äpple. Det ~~var~~ min lärarinnas far, Konstnär Jens Ruckertsen,
som råkade om den. Så där var vi ofta som barn, när vi gick i
skolan. Det var Mattsens trädgård hela det, så här var ju inte
beläggat alls. Sedan uppe vid Trängatan ifrån Trädgårdsgatan
och ända ned till Skogfabrikens hus där var Tjäsens (?) trädgård.
Det var också trädgårdsmästeri. Det låg ju i Nya stan. Det var
hela det området söder om Räckensgatan. Ett annat särskilt

auride var det uppe vid Kulturen. Det var gamla Han men det
kallades inte för gamla Han. Jag vet att man för talade om att
jag var här vallas på hela Esplanaden. Det var vallas liksom
pund Han. Vallen här på Esplanaden låg precis där den här alltså
är, och på var där en vallgrav vid sidan om. Så sträckte den sig ut
med Åster Vallgatan precis utanför där gården är och vidare ända
upp till Riksgäsgatan och genom där. Sedan passerade den Allhel-
genskyrkan på denna sidan och sedan gick den Laurentingatan rätt
ner där och på ner om järnvägen. Så sträcktes den här nere
vid Högervall. Så var här, här nere vid söder något som kalla-
des för Söderkull. När lantbrukarna kom in här och skulle sälja
varor, så fick de betala en viss kull. Så fanns Åsterkull, det var
där vid infarten vid kyrkogården. Norderkull var precis där man
fåga kom ut är nu och Vårskull var där som järnvägen går nu. Här
i Lund fanns ingen stora hus. Det var i regel tvåvåningshus. Det
var nog det högsta de byggde. Eddes Lundgrens hus, det var ju högt.
Det här varit på länge jag vet. Det var ett av de största husen. Det
låg där som Egn här nu. Likaså det huset uppe vid Laurentii-

galan, stegjärnet, kunde säga. Det minns jag också som barn.
Annars var det mest förvåningshus. Så byggdes nog husen
något vid Elmendorgel i början av 1900-talet. För så låg där
en stor mängelgrav, så de tog lera till tegel där. Men det var
ju stora hus som byggdes där. Tanker man sig Viokaregatan, där
som banken är nu, det var ju bara förvåningshus. Likaså huset
där gamla sparbanken är, det var ju Westrups hus och det till-
hörde inte heller de stora husen. Ring Karlensborg var bara
små hus och små gårdar. Så minns jag när de byggde det stora,
nya huset mitt för Epa, "hemman" kallade de det. Det var när jag
var springfläcka i Lageriet. Där var så hemskt mycket skelett
och gravar och så var jag nyfiken, så jag plannade och tillade på.
Vad de var arga i Lageriet, jag hade varit borta för länge. Där ha-
de varit kyrkogård fört. Det har det ju varit i nästan hela staden.
Så minns jag att där kapitelhuset är, där var bara en låg byggnad.
Där gick jag och läste för prästen. Det var bara en låg envånings-
byggnad. Där var också en massa skelett och kidor, när de bygg-
de det nya. Sedan kan man ju se på sjukhuset, hur det har varit

ut. Då var allting samlat på universitetssjukhusen. Sedan hade vi ju gamla epidemisjukhuset, det tillhörde ju inte Lasarettet då, utan det låg i Östra Vallgatan mitt för Nydahlsgatan. Jag minns så väl att man såg när det var nörofeber och vidant, dem komma med en karr, och då visste man att det gällde epidemisjukhuset. När de var döda, så hämtade de dem i en bår med ett skytte liksom. Epidemisjukhuset låg där ända till 20-talet, för 1924-25-26 byggde de det nya epidemisjukhuset där uppe. Det var en vit tvåvåningsbyggnad. Man kunde nästan märka, att olika samhällsgrupper samlades ^{man} på olika ställen i stan. Om man tänker sig här nere, så bodde här faktiskt bara arbetare, nere i Nya Stan. Sedan blev det ju så, att man de hade affär så drogs de uppåt stan och där hade de bostaden också där. De liksom skildes på sig på så vis. Professorsstan fanns här inte direkt, men det bodde ju många uppåt där. Det var många professorer, som bodde sig där. Där uppe runt Kullören bodde nog mest arbetare, som jag. Det där var ju sålunda som professor Weibull, som bodde bakom Kullören. Så där bodde nog en del

löst folk också. Men jag får säga det, att de husen har behållit
sig likadana som då. Hoppet runt Clemensborgens boställe var många
lärare och professorer, sig och konduktörer och sådant. Där bodde
många balthamanskarna. Där bodde mycket s. k. "fint folk", som
de sade. Jag tycker inte att man kunde märka någon spän-
ning mellan folket i de olika stadsdelarna. Men den där utjäm-
ningen mellan folket finns inte då så som det är nu. Var och
en vill sig liksom för sig själv. Jag får säga, att det var god sam-
manhållning på vår gård. Vi på vår gård trädde så bra allsamt-
mans tillhöra. Det kunde hända, att man gick och drack kaffe
hos varandra, men inte var det ofta. De kunde bjuda in på
en "elvskepp", som de sade. I synnerhet som det var vägen som
kvallade, så vet jag, sade mor: "Spring ner och säg till, att om
hen kommer in, så skall han få en elvskepp."

Jag vet inte precis vilken uppfattning man hade om Kropps-
arbetare precis. Det var ju många Kroppsarbetare inom glasrösteriet.
Vår far var det mest snickerarbete. Han skulle ju räkna ut på
alla byggen och allt. Han var ju liksom huvudet. Jag vet han kun-

de sitta tinge på kvällen och arbeta. Men de fick slida, de som
hade kroppsarbete. Då fick de verkligen jobba. De fick slida, men
de hade inte den jätliga tiden. De hade inte rekord. På Studen-
terna såg man då som nu. Här var ju inte så många barn som
nu. Många gånger hade de sina tider. Studenterna har varit mycket
barn. De släppte sig loss. Men man tänker sig studenterna då, de kunde
både gå i Parken och dansa och göra allting. De kunde blanda
sig med folket här, för då gick man på Bullis som de sade. Så
då kunde man ha lika roligt med studenterna människor som
med andra. Vi hade gamla fina hantverkare på den tiden, så
de var avsedda. Det var inte så många då här fanns. De var
verkligen avsedda som borgare eller vad jag skall säga. Vi hade
hanssen Henning Persson uppe på Brödsgatan. Han var ingen
konstnär. Han gjorde mycket fina arbeten. Så var här min
lärarinnas far, konstnären Jens Nilénsson. Han var en mycket
fin konstnär. Han var mycket avsedd. Så hade vi sådana här
gipsgjutare, som de kallade dem. De kallas egentligen för sluck-
böter. För så hade de ju fina krukor uppe i taken och i alla

härnär. Så hade de gips och en modell och sedan så hade de
sina skedar som de formade ut allt det här med. Det hade de
alltså i husen. Jag tror inte man ansåg något särskilt om kon-
stfalk. De menade som på, att det skulle till de också. De betö-
des ju. För det mesta var det sådana som hade lite undervisning ba-
ken sig, som t.ex. min syster, hon gick ju på Tekniska skolan.
Lantarbetarna var inte heller för mycket, för de var ju skolar på
den tiden. Jag vet inte varför, men skolarna var en kategori för
sig av de allra fattigaste. Man kallade dem för sämre folk s.k. De
hade det fattigt och många barn hade de. Så var det det, att på
den tiden var skolarna ett flykthärd folk. De kunde t.ex. stanna
på ett år, den 24 oktober, och så började de den första november.
Så kunde de komma på ett ställe, där lantbrukaren var oförskämd
på alla sätt och vis och så blev de där inte mer än ett år. Så
för de till ett annat ställe, och då tog de allting på en vagn, om
det regnade eller vad. Och upp med alla möbler och där var
hans som flaxade bland möbler och allt. Så de var inte heller
för någonting. Träcker man sig en som bodde i stan och var

fabriksarbetare, så var den ett jernhål högre. Men bänder, de var ju stora, för då var här inte så gott om bänder. Så de som var bänder, de hade ju stora ställen. Prästerna var bra. Dem vi hade, lyckte vi var bra. Här var lärare, som både var skånska och snälla. Jag vet min bror, han gick för en, som var så skånska. De kallade honom för "göingen". Jag minns en gång han vätte ut ett kläcker och det fick min syster gå i skolan och skuras upp. Till de rika räknades väl professorer och lärare på Lyseum och KTH. Det var också societeten och så bankdirektörer och så. Men många gånger hade de inte mer än arbetarna, men de skulle ändå hålla en annan standard. Man höll dem för rika, som födde en annan standard än arbetarna. Det var många som inte hade råd att föra den standarden, men de var tvungna till det. Men här var många, som hade det bra. Det syntes nästan på dem, både på klädsel och allting när de hade råd att skaffa sig. Sedan var där L. ex. Löfman, Lindgrens har ju alltid hållits för fattmansfolk. Det är de som har herrskäpning.

Gladsjöparken kom till efter utställningen. Vi som barn

gick mycket upp till dövsuumskolan, för där gick man på skridskor. Så var här Tellets park och Botaniska, den har ju Gunnar alltid vad jag vet. Där gick man rätt mycket och promenerade förr i tiden. Då gjorde man allvar av att gå och se på allting. Man kunde gå i vilken park som helst när som helst. Jag vet, när jag började gå ut och dansa i Tellets park, där var sluderande och alla sorters folk. De bjöd upp arbetarflickorna lika mycket som andra, för här var inte många nöjen då. Här var tillämplig också, Industrierna hette det då, så där gick man och dansade många gånger. Så reste man ut till Björns sällsamt och till Skyllskogen i Estor. Här i Lund gick man på Bullis. Man kunde där vid breven, det var Teutoburgisgrafen då, och så upp i Tiskargatan och Klostergatan och så ner där, och sedan så kunde man igen. Då kunde man gå tre-fyra i bredd och så gick man och höll varandra under armarna och pratade. När det var vinter, då slogs man med snöbollar i skan. Där var ingen som hade någonting om det. Törsk maj hade vi så roligt. Då var det konfetti och serpentinier

och de här som man bläsk i. Då längade man ju efter frösta
maj. Sedan blev det förbjudet, för det låg ju liksom ett högt
skikt på gatorna. Det var egentligen mest Florsbergsgatan som be-
tröddes av det frösta maj. På morgonen när de sagade, kunde
där vara en decimeter högt lager på gatorna. När man kom hem
så hade man ju kläderna fulla med konfetti, för på den tiden
hade man ju arrangerade skådes. När man var så arg, när man kom
hem på målarna, för man kunde ju knäppt säga upp konfetti.
Vi satt mycket på Lundagård och pratade och på Paulorget och
så var vi i Stadsparken. På söndagarna gick folk mycket och pro-
menerade där. Då hade de konserter också där ibland. Jag minns
förresten, all även innan det var Stadsparken, det var Parkbala-
get då, hade de konsertmusik där. Då hade de en musikpaviljong,
en stor, stor svart kyr, som musiken satt inne i, och den låg
där som lekplatsen är nu precis vid vatten. Jag minns att man
och de tog sig med på söndagarna, vi var förbjudna, och vi gick
mer där. Det var Parkbalagets trädgård, kallade de det. Det var
redan tidigt, för 1907 hade vi ju utställningen, och sedan blev

det Stadsparken. Det var liksom park på denna sidan, men det andra var ju åker och äng. På Allhelgona platsen uppe vid UB, där gick man också mycket och promenerade. Så där har man alltid mycket uppe på tånkarna.

Där var ju det här Vita huset på Kulturen, det kallades för "bondpoinan". Det var ju aldrig annat än "bondpoinan". Jag vet inte varför de kallade det så, men man hörde aldrig annat. Så var här "Nåden". Det var för att det var arbetare. Det var fattigt folk, som flyttade in där. Jag vet inte precis, men de var fattigare där än annars. Men det var mest, man tänker sig, Gorniska familjer och sådana, som flyttade ner där. Så allt det var inte välslutenerat folk eller så. Så gick det ju namnet Judeen, för där bodde så mycket judar. Det hette Cappadocien också. Det hade så många namn på det här Nya stan. Jag har hört så mycket om något, som kallades för "Gladjen". Jag minns att det inte var uppe i studentkasernerna vid Sankt Petri kyrkogata. Det var mest studenter och sådana, som hade tillhåll där. Så var där "Fördärvet". Det var kaféer där vid Åstas Vallgatan och

Ästra Rindögatan. Det kallades för "Födärvet", därför att alla studerande ungdom från Sjökyken gick dit där. De samlades där. Så hette det när vi var barn. Det är ett gammalt namn, för där låg först ett handelshus där, som kallades "Födärvet" och sedan gick cafét hette det. Vi hade aldrig något annat. "Hörsing", det var nog på Brunnegatan 5. Där var resanderum för föräldrar. Det var ett föräldrarum och på var där lika kringbyggd på gården. Brunnegatan var rätt så skönt. Så var där det huset nere på hörnet på Arkivgatan. Det kallades för Port Arden. Det är det vita huset vid Arkivgatan - Brunnegatan. Port Arden har det heter så länge jag vet och heter det än. Därför det heter vi vet jag inte. Där bodde mycket studenter på sväpparna. "Strykjärnet" låg uppe vid Laurensiegatan och Bredgatan. Det kallades väl så för att det är byggd i form av ett strykjärn. "Strykjärnet" är känt bland alla gamla lundabarn. "Pensan" så de alltså om det huset i Rindögatan. Men där bara för att det huset är så långsmalt och där finns ingen gränd eller vägning. Det är där, som nu är handelskaffi och Krioboussons

värskafferi. Det är bara precis husets bredd, där är inte mer. Där
låg ett hus, där som bussarna stannar nu, och som hette Vita
bandet. Det var ett café. Där vid Badulfsplatsen, där låg små
hus runt hela det kvarteret. Det var bara låghus. Här i Sör-
sengatan, från där skoaffären är och bort till hörnet precis,
där var en en våningsbyggnad och där låg ett café, som hette
Vita bandet. Det hette Vita bandet, liksom vi på Skolorget har
haft Blå bandet. Sedan på sjätte hörnan fanns en kafferi som
hette Wahlbom och som hade kafferi i samma hus. Sedan blev det
plåt, plåtar och sådant i fortsättningen av "Tjvavälsölgatan." Det
är den gatan, som går vid sidan om Badulfsplatsen och uppåt.
Där låg Tjvavälsölet, för där var polisstationen. Tjuvarna, de hade
sitt tillhåll där i arresterna. Det var arresterna som gav gatan det
namnet. Men där låg ett två våningshus precis efter kaffriet. Det
var egentligen gamla Snycken som ägde det. Det fanns där,
och där hade han Pärnäs Bålsar varit studenten. Så hade vi
"Luviken," som de sade, eller "Luviken." Det var där på hörnan,
där bussarna har en liten väntställe. Där låg en uthall, Målskens

hette de. Det var ett ölbrag p. k. och innanför hade de två rum
som de hade tillgjord i. Han hette Nilsson ägaren, men de såg
aldrig annat än "busisten". Han tjänade sig rik på det. För i
tiden när de hade auktioner på landet och överallt, så hade de
en restaurang där. Så gick alla landbrukare och pådarna in där, och
där hade de en spritservering, så de var ju nästan halofulla när
de kom ut.